

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

V zadnji številki priložili smo za obnove naročnine vsem dosedanjim naročnikom položnice.

Kdor je med tem časom že plačal, naj jo odstopi komu drugemu, da se naroči.

Z novim letom na novo delo.

Kakšno naj bo naše delo v novem letu? Prva in glavna naša naloga naj bo, da ustvarimo srečno življenje sebi in svojim bližnjim. Srečo si pa ustvarimo, če delamo vsak dan na to, da se nam izboljša življenje.

Ne zadostuje pa, če gledamo le na telesno in gospodarsko blagostanje, ampak naše delo se mora dvigniti višje. Živimo v ustavni državi, v kateri je, ali bi moral biti vsak državljani enako vreden. Vsakdo je torej tudi upravičen, da sodeluje pri onih združbah in korporacijah, ki v gospodarskem, socialnem in zdravstvenem oziru odločujejo našo usodo.

Nam torej ne more biti vseeno, če je uprava takih korporacij pravična ali krivična, pristranska, ali nepristranska. Tudi v tem oziru velja pregovor: Kakor si postelješ, tako boš spal.

Če se sedaj vprašamo, smo li zadovoljni z upravo kranjske dežele? Tri četrtine prebivalcev bi takoj izreklo: **Ne in ne!** Predaleč bi se danes spuščali, ko bi le mimogrede hoteli omenjati »slavna« in »pravična« dela naše deželnozborske večine. Znana so nele po Kranjski, ampak po celi Avstriji kot nekaj posebnega. Vsakega poštenega deželana je torej dolžnost, da skuša odpraviti take vnebovpijoče razmere. Poskus se je že pri bivših deželnozborskih volitvah napravil. Da ta poskus ni imel uspeha, je krivo temu pomanjkanje organizacije, nevedno tavanje in malodušnost v vrstah vseh onih, ki so nezadovoljni s takim gospodarstvom.

Organizacija in korajža mora biti! Organizacija se bo sama od sebe natihiem razvila. Naša naloga pa je, da ohrabrimo

vse pošteno misleče ljudi za delovanje v prid samostojne kmečke organizacije.

Zavihajmo si rokave! Vsa malodušnost, vsak strah pred klerikalci in njih naravnimi zastopniki mora izginiti. Zadoosti slabo za samostojnega kmeta, če ne dela tako, kakor je njemu prav; če se ne pokaže takega, kakor je v resnici. Ostani ti pri svojem delu, mene pa pusti imeti lastno prepričanje! tako naj vsakdo zakliče klerikalnemu agitatorju, bodisi župniku ali kaplanu. Če pride do ostrih nasprotij, se tudi teh ne ustrašimo. Brez boja ni zmage!

Vse leto je »Slovenski Dom« vzpodbujal, bodril in klical na delo. Gotovo ima »Slovenski Dom« jako veliko zaslug, da se je misel za samostojno kmečko organizacijo tako prišla naših kmetovalcev in da je postala po zadnjih deželnozborskih volitvah zahteva vseh onih, ki so z glasovnico v roki tako obilno protestirali proti klerikalni vladi.

Zato je pa potreba, da se »Slovenski Dom« razširi v zadnjo gorsko vas, kajti časopis ustvarja prvo podlago organizacije. Iz zvestih bralcev »Slovenskega Doma« postanejo dobri agitatorji. Čim več torej bralcev našega lista, tem številnejša bo organizacija.

Z zavihanimi rokavi, odločno in trezno se potegujemo za svoje pravice in če bomo malodušni, mora biti zmaga naša!

Po novem letu.

Ko smo lansko leto stopali v novo, ravnokar preteklo leto, smo si v srcu želeli, da nam bo to leto doneslo boljše čase, kot smo jih imeli dosedaj. A motili smo se.

Kot že zadnjič, moramo tudi danes ponovno omenjati, da tako neugodnega leta kot je bilo preteklo, nismo imeli že več let nazaj. Ne le, da je celo leto vse ječalo in stokalo pod pritiskom, ki nas je tlačil, smo preteklo leto imeli mnogo razočaranj. Dogodili so se slučaj, katerih si niti v sanjah ne bi mogli misliti, vendar, ko so

se stvari počasi razjasnile, smo vzklikali: pri nas ni ničesar nemogoč!

Na kmetih smo preteklo leto dobro čutili. Koj v pričetku leta smo napeto pričakovali, kaj se bo razvilo iz vednega rožljanja z orožjem. Stari ljudje so pravili, da tako slabih časov ne pomnijo. Denarja nam je primanjkovalo na vseh koncih in krajih in kdor ga je moral imeti, je bil laliko vesel, da ga je, seveda proti visokim obrestmi, sploh dobil. Ljudstvo, same mlajše in boljše moči, pa se je lani izseljevalo kot še nikoli. Doma bomo pa namesto, da bi svoja polja pošteno obdelali, imeli — nič! Naše, že itak zanemarjeno kmetijstvo peša leto za letom, sedaj pa, ko smo izgubili še toliko delavnih moči, bo pa še bolj. Poznam posestnike, ki so bili skoziinsko trdni, a prišlo je slabo lansko leto in pustili so kmetije svojim ženam, sami pa se podali za boljšim zaslužkom v — Ameriko. Ni malo takih slučajev po celi deželi.

Eno pa je, kar nas more preteklo leto veseliti. To so volitve, ki so se vršile v decembru v deželni zbor. 31.000 glasov samostojno mislečih volilcev proti 50.000 klerikalnim v splošni kuriji, to pomeni toliko, kot to, da se je ljudstvo pričelo zavdati, da se ne bo pustilo več dolgo vleči za nos raznim pijavkam, ki pod krinko slovenske ljudske stranke sesajo naše ljudstvo. Zastonj vpijejo gospodje dan za dnem, da je vse ljudstvo v njihovem taboru. Tudi kmetje bomo spregledali in se počasi otresli vpliva farovžev. Zato pa bo treba skrbeti za **samostojno kmečko organizacijo**, s katero bo treba pričeti tudi pri nas in potem se znajo v doglednem času razmere mnogo spremeniti. »Slov. Dom« je preteklo leto vršil popolnoma zadovoljivo svojo nalogo. Zato pa je bil tudi preganjan kot malokater drug list. To naj mu služi v novem letu v bodrilo, da bi še z večjo vnemo zastopal naše koristi. Zato je le želeli, da ga kar mogoče razširimo med ljudstvo in v to mu kličemo: Delaj v novem letu, v prosoh kmetškega ljudstva s podvojeno močjo!

Vsem pa želim, da bi nam bilo letošnje leto mnogo boljše od lanskega!

Povodom

naročitve »Slov. Doma« prosimo, da se vedno zapiše, ako je pošiljalec nov naročnik ali star.

RAZGLED PO SVETU.

Črnogorska kraljica.

Bolezen kraljice Milene je postala zelo nevarna. Bati se je najhujšega.

Zarota proti carju Ferdinandu.

Kakor poročajo »Daily telegraphu«, je bolgarska vlada baje svetovala carju Ferdinandu, da naj za nekaj časa zapusti Sofijo, ker je policija zasledila zaroto proti njemu. Poročevalec dostavlja, da hoče kabinet v resnici samo kralja odstraniti, ker namerava vlada provzročiti sama državni prevrat. Garnizija v Varni se je baje uprla.

Ruski konzulat v Pragi.

Ruski zunanji minister je predložil dumi zakonski načrt, glasom katerega se pooblašča vlada, da kupi v Starem mestu v Pragi zemljišče, vredno 80.000 rubljev, kjer naj se zgradi ruski konzulat.

Albanske razmere.

Te razmere morajo biti strahovito nejasne. Prihodnji albanski knez bo našel kar pet vlad. In vse te vlade si leže v lasih. Kakor hitro se bo torej princ Wied hotel približati eni izmed teh vlad, ga bodo prijele že druge vlade za ušesa. Te vlade pa se tudi prokleto malo zmenijo za sklepe velesil. Vsaka ima drugega kandidata in si ne da dopovedati, da Albanci sami nimajo prav ničesar govoriti o tem, koga bodo dobili za kneza. Tako daleč so ubožci še zaostali v kulturi, da jim ne gre v glavo, da je njih prva dolžnost molčati. Zlasti neprijeten za kneza Wieda je baje sedaj princ Fuad, ki se zabava sedaj v Parizu. Več albanskih deputacij ga je že šlo iskat v Pariz. Kaj pa potem, če pride princ Fuad prej v Valono, kakor princ Wied? Še bolj neprijetno za princa Wieda pa bi bilo, če se postavi albanski narod na stran princa Fuada. Italija se nikdar ni posebno ogrevala za princa Wieda, posebne simpatije za njega je kazala naša vlada. Ker pa ima naša vlada že pri vseh svojih podjetjih na Balkanu tako smolo, je pričakovati, da je tudi v tem vprašanju ne bo zapustila tradicionalna nesreča in Italija se bo smejala v pest. Italijanska vlada se bojuje že danes precej odkrito proti avstrijski politiki, ki jo odkrito in popolnoma upravičeno imenuje pangermansko. Da pa pridobiva Italija v Albaniji vedno več tal, to dokazujejo dejstva,

ki jih ni mogoče ovreči. V Draču obiskuje n. pr. italijansko šolo 120 otrok, avstrijsko pa samo 7 otrok. Podobno je v Skadru in v Valoni, pa tudi otroci, ki so obiskovali avstrijske šole, znajo italijansko in so vzgojeni v italijanskem duhu, ker se vrši poduk v italijanskem jeziku. Princ Wiedu torej gotovo ne bo v Albaniji poslano na rožicah, za enkrat pa še niti ne ve, ali naj pošlje svojo krono, žezlo, prestol in druge vladarske utensilije v Valono, Drač ali Skader.

SLOVENIJA.

s **Imenovanje deželnega glavarja in njegovega namestnika.** Kakor poroča »Slovenec«, je dr. Ivan Šusteršič zopet imenovan za deželnega glavarja kranjskega, baron Lichtenberg pa za njegovega namestnika. Torej vendar! S tem imenovanjem se je klerikalcem pač odvalil težak kamen s prsi.

s **Dr. Ignacij Žitnik.** Po dolgi bolezni je v tukajšnjem Leonišču umrl državni in deželni poslanec kanonik dr. Ignacij Žitnik. Pokojnik je stal dolgo let v javnem življenju in si je pridobil simpatije in spoštovanje tudi pri političnih nasprotnikih. Svoje javno delovanje je začel d. Žitnik kot urednik »Slovenca«. Ob času prvega katoliškega shoda so nastopili klerikalci proti njemu. Najprej je hotel dr. Šusteršič pripraviti Žitnika ob mandat, potem ga je hotel škof Missija odstraniti iz Ljubljane in ga poslati na kmete. Žitnik se je z veliko težavo ubranil tega preganjanja. Šel je v Rim in tam na nekem cerkvenem zavodu napravil doktorat. Vrnivši se v Ljubljano, se je s klerikalno stranko pač poravnal, a kake večje vloge ni igral niti v stranki, niti v deželnem ali v državnem zboru. Kanonik je postal šele pred nekaj leti. Pokojnik je bil zelo koncilijantnega značaja in je užival vsestransko spoštovanje. Vsi, ki so ga poznali, mu ohranijo prijazen spomin.

s **Dr. Ignacij Žitnik †.** Šele 56 let star je moral dr. Žitnik umreti. Imel je raka v želodcu. Velike bridkosti, ki so mu jih prizadejali njegovi lastni pristaši, so njegovo bolezen gotovo kolikor toliko pospešile. Žitnik je bil klerikalcem vedno premalo klerikalen in preveč naroden. To so mu dali občutiti že na prvem katoliškem shodu, to je bil vzrok, da ga je hotel škof Missia premestiti na kmete, vsled česar je dr. Žitnik takorekoč pobegnil v Rim in to je bil vzrok, da se je hotel dr. Šusteršič že pred leti otresti dr. Žitnika in je poskusil prepričati zopetno kandidaturo pokojnika v deželni zbor. Ni še posebno dolgo tega, da je med klerikalci in med dr. Žitnikom prišlo do jako ostrega konflikta. Dr. Žitnik se namreč ni hotel držati **bojkota**, ki ga je sklenila klerikalna stranka

proti slovenskim naprednjakom. Klerikalci so nanj hudo pritiskali, a opravičili niso ničesar. Žitnik je ostal na stališču, da je kot poslanec zastopnik vseh prebivalcev svojega okraja in da je njegova dolžnost, se poganjati za njih koristi, naj so zanj glasovali ali ne. Tega ni Žitnik nikoli prikrival, po tem se je ravnal in zato je imel tudi pri volitvi tako lepo stališče. Zaradi bojkota je torej prišlo med dr. Žitnikom in klerikalci do nasprotja in to je moralo biti že jako ostro, kajti dr. Žitnik je grozil, da izstopi iz stranke in da bo potem samostojno kandidiral, če stranka ne odneha od svoje zahteve, da se mora tudi on držati bojkota. Te grožnje so se klerikalci ustrašili in pustili so od tedaj dr. Žitnika v miru.

s **Iz deželnega odbora.** Za nadaljne adaptacije v prisilni delavnici se dovoli, oziroma priporoča deželnemu zboru nov naknadni kredit 6000 K, ker prvotno v to svrhu določeni kredit 20.000 K ni zadoščal. Oskrbnina za vzgojevališče se poviša za 20%. — **Telefon na Završnici.** Sklene se telefonska zveza Bled - Završnica - Jesenice - Lesce - Radovljica, ki se izpelje na brzojavnih drogovih državne železnice, ako se za to izposluje dovoljenje. Po mnenju referenta bo to pričetek splošnega gorenjskega telefona. — **»Zadružni zvezi«** dovoli večina za leta 1912 izvršene revizije izredno podporo 4000 K, »Gospodarski zvezi« pa za razstavno lopo 3500 K. — Občini Moste se dovoli za novo šolsko poslopje preostanek dotičnega kredita za leto 1913 v znesku 1000 K. — Dr. Jakobu Šilcu, prefektu v Marijanišču se podeli vseučiliška ustanova letnih 1600 kron. — **Proračun mesta Idrija** se vsled pritožbe kaplana Oswalda in rudniškega erarja proti glasu naprednega deželnega odbornika izdatno pristriže. Zlasti se za prezidavo slavnostne hiše št. 509 vpostavljeni kredit 40.000 K zniža za 20.000 kron, kredit za ceste od 8000 K na 3000 K itd. Tudi se sklne stroga revizija vsega občinskega gospodarstva.

s **Kamila Theimerjeva ter »Slovenec«** in »Gorenjec«. Kakor znano, je obtoženi urednik »Slovenca« gosp. Mihael Moškerc prepričal zadnjo porotno razpravo, ki bi se imela vršiti na tiskovno tožbo gđ. Theimerjeve, v zadnji uri s tem, da je predlagal delegacijo dunajske porote. Da onemogoči nadaljno zavlačevanje te tiskovne pravde, se je pa gđ. Theimerjeva temu predlogu pridružila, zaeno pa še zahtevala, da naj se tudi gosp. Janko Florjančič, odgovornega urednika »Gorenjca«, prestavi pred dunajske porotnike. Že določeni porotni razpravi sta se morali vsled tega preklicati in spisi predložiti kasacijskemu sodišču. Kakor pa sedaj čujemo, je **kasacijsko sodišče odklonilo vsako delegacijo**, ker za to ni podan noben postavni razlog. Obe zadevi prideta torej v bodočem porotnem zasedanju na vrsto pred ljubljanskim porotnim sodiščem.

s **Pozor!** Po mnogih sodnih okrajih na Kranjskem se poslužujejo sodnije županov za dostavljanje civilnih, kakor kazenskih spisov, in sicer brez odškodnine. Značilno pri tem je to, da določajo sodišča županom večinoma spise v kazenskih stvareh, dočim se civilni spisi dostavljajo potom sodnijskih slug. Torej: spise v kazenskih zadevah, za katere občine ne smejo pobirati nikake pristojbine, naj dostavljajo občine, oziroma župan, spise v civilnih stvareh, za katere se sme pobirati pristojbina, pa dostavljajo sodišča sama! Kmečki župani dostavljajo taka dostavljanja večinoma sami, ker nimajo sredstev, da bi si najeli kakega slugo, letajo po občini gori in doli in to vse brezplačno, ker mislijo, da mora tako biti. — Raditega se vsem občinam in gg. županom naznanja, da občine niso dolžne dostavljati sodnijskih spisov. C. kr. upravno sodišče na Dunaju je dne 1. maja 1901 pod št. 3421 v imenu Nj. veličanstva cesarja razsodilo, da občine splošno niso dolžne dostavljati sodnijske spise v kazenskih stvareh, marveč da se morajo taka dostavljanja vršiti navadno po pošti, in le v izrednih slučajih se lahko zgodi, — če gre za kak nujni slučaj, — da se posluži sodnija občine za kako dostavljanje. Naša država ima dovolj denarja in je čisto nepotrebno, da bi se naš ubogi kmečki župan zastonj ubijal za državo. Če pa hoče katero županstvo še vnaprej opravljati sodnijsko dostavljanje v kazenskih zadevah, naj zahteva za to odškodnino, tisti g. župani, ki pa nočejo tega posla več opravljati, naj se sklicujejo na gori navedeno razsodbo c. kr. upravnega sodišča ter enostavno odklonijo nadaljnje dostavljanje.

Mnogo časa zapravi marsikateri človek s tem, da toži in jamra, ako trpi vsled trganja, bodenja, bolečin v križu ali hexenšusa. Mnogokrat se s tem preživi najboljša leta v življenju. In te bolečine je vendar tako lahko odpraviti, ako se rabi Fellerjev bolečine odpravljajoči zeliščni esenc - fluid z znamko »Elsafluid«. Mi smo se sami prepričali in priporočamo svojim čitateljem 12 steklenic za 5 kron franko naročiti, to pa od dvornega lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve odvajalne »Elsakroglice« 6 škatlic za 4 krome, naj bi bile vedno pri hiši.

s **Pijanec iz navade** se pogosto izpreobrne in preneha pijančevati, če mu daš nadomestilo za alkohol. Tako nadomestilo je lahko kava; seveda mora biti dobra, sicer ne bo dosegla svojega namena. Dobro kavno pa napraviš le, če ji prideneš Kolinske kavne primesi, ki je znana kot najboljši kavni pridelek, kajti kavi daje okus, vonj in barvo. Tako kavno pa vsak rad pije. Kolinska kavna primes je poleg tega tudi edino pristno domače blago te vrste. Prav toplo jo torej priporočamo.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Star prijatelj Ciril - Metodove družbe. »Slovenec« — obsojen. Na Viču še ni bilo Ciril - Metodove prireditve, da ne bi »Slovenec« oblajal podružničnih odbornikov. Pri zadnji veselici je vzel v obdelavo predsednika gosp. župana Oblaka in blagajnika Pekleta. Z lažnjivimi solzami pripoveduje »Slovenec«, da so skoraj ubili hčerko kovača Jerasa, ker le - ta ni hotel iti na veselico. Proti »Slovencu« je bila vsled tega obrekovanja vložena tožba. Na Viču so bile od strani »Slovenca« za razpravo strašanske priprave. — Solnčev Janez je švigal kot telefon od ekspozanca Ravnikarja k Jerasu, od Jerasa v farovž. Prišla je obravnava. »Slovenčev« dopisnika ni bilo k sodnji, pač pa je poslal dve, za »Slovenca« silno vneti priči g. kovača Jerasa in njegovo gospo soprogo. Sodišče je spoznalo odgovornega urednika Moškerca krivim in ga obsodilo na 20 K kazni in pa v povrnitev pravnih stroškov. Približno 200K bo stalo »Slovenca« njegovo obrekovanje. Seveda župnik in ekspozanec bodeta še naprej obrekovala in pisarila, kajti župnik je v nedeljo sam pridigal: **Če gre za božjo čast, potem se sme bližnjega blatiti in sramotiti.** Podpiranje podružnice pa naj bo odgovor obrekovalcem!

DOLENJSKE NOVICE.

d **Iz Hotiča.** Vsem našim somišljenikom želim srečno novo leto! Bodimo vsi kmetje vstrajni in združimo se. Naročimo si tudi »Slov. Dom« in ga naročimo tudi drugim. G. Rešetarju, ki je že 1 leto na dopustu in je posebno zdaj ob volitvah veliko opraviti imel ter pregovarjal može naj volijo tiste, ki radi svinjino jedo, ne da bi kaj delali, svetujem, naj pride v našo vas. Tukaj nam manjka žlic in rešet, zato boste napravili kupčijo. Ker ste tak čudodelnik, ki veste, kdaj bo kdo umrl, pridite v našo bližino, kjer boste povedali, če ste tudi v farovžu imeli tisto knjigo, ki kaže — — — Pri nas je lepa prilika za postranski zaslužek, ki vam tako dobro diši.

d **Iz Št. Ruperta na Dolenjskem.** Vsem prijateljem in naročnikom »Slovenskega Doma« voščim veselo in srečno novo leto in želim obenem, da bi še znanprej prebiral ljudstvo ta list, zato ne pozabite si ga naročiti v obilnem številu. Kot povsod tako se tudi pri na zaganjajo naši duhovniki v ta list, straše nas naročnike z neodvezo pri spovedi, s smrtnim grehom, s peklom itd. Volitve v deželni zbor so minule; kot marsikje drugje, so zmagale tudi tukaj štamplje. Kar nas je neodvisnih od farovža, mlekarne in čukarskega doma, smo volili napredno in bilo nas je lepo število. Nismo se ustrašili ne prošnji, ne rjojenja in vpitja raz prižnico. Tega smo že vsega navajeni. Kakor nas je pričel

župnik Mervec pikati, ko je prišel k nam, kar poprej tega ni bilo, pika ljudi sedaj in jih bo do smrti. Znano pa je že, da rjove kaplan Strajhar, ker drugače pridigovati ne more. Čudno se pa zdi, da je pričel še mlajši kaplan Polde bruhati svoje strupene besede raz leco. Do sedaj je bil vendar spoštovana oseba od vseh ljudi v fari. Pa njemu ne zamerimo, mlajši je in to je njegov kruh. Ali zaponni naj si duhovna gospoda šentrupertska: Dosti nas je, ki smo spoštovali vaše prednike in bili spoštovani od njih. V tem mnenju se ni nihče za las izpremenil in vi nas imate za liberalce, brezverce itd. Ali mi nismo zaradi vas tukaj, tukaj ste vi zaradi nas. Cerkev pa so delali naši predniki in za katerega od vas ni tukaj, mu je odprta pot, vam in zaradi vas in od vas se neodvisnež ne bo umaknil niti en korak. Veseli so bili klerikalci zmage dne 9. decembra, da so v vasi P. hoteli vso slamo požgati, šteli so to v slavo zmage. Če bi tamošnji gospodarji premislili pretečene, sedanje in prihodnje čase, kaj se jim lahko še vse prigodi, ne bi pustili s sežiganjem slame izzivati ljudi. Slama je gorela tudi na Bistrici, baje gre pa sedaj za to, čigava je bila. Škopo so žgali pri vasi Vrh. Ker so pa Vrhovci znani prosilci za podporo — strehe jim kažejo rebra — naj bi porabili škopo za strehe. Čujte in strmite! Vrh vsega tega je pričelo v zvoniku na Veseli gori biti plat zvona. Volitve so minule in obenem je ponehala pešati vera do prihodnjih volitev. Ves ta blagor izhaja od S. L. S.; ona dela nemir v deželi, prepir v občini, sovraštvo med sosedi, nered v zakonu, strankarstvo med otroci. Srečna dežela Kranjska, obenem ti, kmet, ki boš še znanprej redil koritarje. Zahvaljevali so se duhovniki raz prižnice svojim zaslepljenim backom za srečen izid volitev in hvalili boga. Mogočni francoski cesar Napoleon I., sloveč vojskovodja cele Evrope je umrl v prognanstvu na otoku Sv. Helene. Tako hitro lahko prepadе tudi stranka ljudskih sleparjev, samo kmeta naj duhovščina pusti na leci in v spovednici v miru in ne pošilja svojih klečeplazcev in petoliznikov nadlegovat ljudi s štampljami ob času volitev. — Nikakor pa šentrupertska kaplana ne moreta tega pozabiti in »Domoljub« dopisnik ne odneha pisati o vodiški Johanci. »Domoljub« piše, da smo ljudje naprednega mišljenja Johaničarji in govori, da smo mi klerikalcem vrinili Johanco iz Vodice. Kdo jo je vrinil? Johanca je bila vaša in je in bode za vselej. Od majhnega je hodila v farovž, črnila ljudi, kakor se tudi pri nas ne zmanjka takih devic. Živela je v Marijini družbi in gojufala ljudi in če je bila naša, kdo jo je hodil gledat? Ali je morebiti kdo od naše stranke veroval vam, Strajhar, v vodiške čudeže ali vašim romarjem? Nihče in če kdo stokrat reče, da ni Johanca vaše stranke in če bi bil Bundrov osel iz Št.

Ruperta še živ, tudi ta bi ne verjel. Če je bila pa za klerikalce prezgodaj razkrinkana, vam ne moremo pomagati in sedaj, ko je ona shranjena med ljubljanskim zidovjem in je vas, vodiške romarje, sram, bi jo nam pa radi obesili. Kdo je razkladal iz prižnic o vodiških čudežih? Svetujem vam, pozabite nanjo, da se vam ne bodo smejali ljudje in če bi bila ona vsaj 14 dni v Št. Rupertu, bi se vam vsi na srcu ležeči grešniki izpreobrnili. Sedaj pa povejte še svojim ovčicam, kako laže »Slovenski Dom«.

Opazovalec.

d Iz Ribnice. Dne 30. decembra je umrl v Leonišču v Ljubljani gosp. Franc Picek, trgovec in posestnik v Ribnici. Pokojnik je bil cel mož, kremenitega značaja, neustrašen naprednjak in splošno priljubljena oseba. Bil je več let v občinskem zastopu, do svoje smrti pa odbornik tukajšnje posojilnice. Med svojimi tovariši je slovel po svoji veliki izkušnosti. Tržani in okoličani so ga visoko čislali; sploh je bil spoštovan, kakor malokdo. O njegovem delu priča njegova lepo urejena trgovina. Ožaloščeni rodbini naše iskreno sožalje, vrlemu pokojniku pa bodi med nami ohranjen trajen spomin!

d V Št. Vidu na Dolenjskem je 30. dec. umrl gosp. Ivan Kristan, posestnik in poštar v pokoju. Bil je daleč naokrog znan in povsodi splošno spoštovan. V političnem oziru je bil zvest pristaš narodno-napredne stranke. Pogreb je bil v četrtek ob 11. dopoldne v Št. Vidu. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

d Popotnik iz Prečine. Gosp. urednik, zdaj boste videli lepega vraga. Vrag navadno sicer ni lep, ampak Vi ga boste videli, če se bo vse posrečilo, kar se po naši fari zoper Vas kuje. Ko pridem v Dol. Kamence, izvem, da Vas bodo Skala - Ritušove punce tožile, ker ste zadnjič pisali, da se ne morejo omožiti, ker so njih bratje taki zagrizeni klerikalci. — Na Hudem me je železniški čuvaj Ajdič na vse svetnike rotil in zaklinjal, da Vas bo tožil, ker ste zadnjič peli, da si je Ajdič v spanju oči pokvaril. Jaz sem ga tolažil, naj bo pаметen in naj nikar ne dreza v to pesem, ker se mu sicer zna zgoditi, da se ga bo na bolj resen način vprašalo, po kakšni poti je on prišel do pokojnine zaradi očes, ki si jih najbrže ni v službi pokvaril. Vsem pa, ki hodite ob tej progi, svetujem, nikar ne hodite ob železniški progi, ker zdaj vsi trije železni zmaji prežijo na naprednjake. Tako Planinškovi punčari, kakor tudi Ajdiču sem v slovo povedal, da če imate odveč denarja in premalo blamaže, naj le tožita. Mislim, da sem jima prav povedal. — Ko sem prišel v Prečino, mi je pa župnik že naprej prijahal, češ, da mu je žrebe poginilo. Jaz sem Toneta tolažil na vse pomagaje, naj se vda v božjo voljo, ker je moralo biti tako in nič drugače. Vsaj Kristus ni imel nobenega žrebeta, nobene živine, pa je bil vendar več kot prečinski

župnik. Vprašal sem ga, zakaj ni poklical na pomoč našega patentiranega škofovskega »kuršmida« Rantla iz Bučne vasi. Če je celo škofove konje znal »skurirati«, bi bil tudi župnikovo žrebe spravil pokonci. Beži no, me Tone zavrne. Trpentinovo olje in kafra vendar ni za farovškega žrebeta, drugega zdravila pa naš Rantel ne pozna. I, kaj pa, gosp. župnik, ko bi bili žrebetu Vi sami pomagali? S čem pa, me vpraša Tone radovedno. I no, saj pravijo, da imate črne bukve, s katerimi znate točo delati, pa bi žrebeta ne znali skurirati. Potem pa imate še toliko »žegnov« na razpolago, za katere naši kristjani nosijo denarje za sv. maše. Če žegni in maše drugim pomagajo, zakaj bi pa vašemu žrebetu ne? Če so ljudje neumni, pa za take reči nosijo denar, bodi vsaj ti pameten, je dejal Tone in izginil v farovž k svoji kuharici.

d Iz Št. Petra pri Novem mestu. Naš župnik Vovko je v zadnjem času začel kar noreti, drugače si njegovega obnašanja na prižnici ne moremo tolmačiti. Vse, ki bero napredne liste, psuje za ludiče, falote in druge take »častne« šarže. Posebno se je spravil nad otoškega mlinarja gosp. Žurata, ker je pri volitvah popisala nekaj glasovnic za Škerlja. Napada ga po »Domoljuba« in po »Dol. Novicah« ter mu med drugim tudi očita, da se najraje drži Jarčeve gostilne. Kako neprevidno od moža, o katerem vsi vemo, da je skoro več po gostilnah in po zidanicah, kakor pa v cerkvi. Njegov oče je po gostilnah zapravil skoro ves grunt. On sam vedno tiči pri Bojancu ali v gostilni ali pa v zidnici na Rupi. Sveti mož je že pozabil, kako je bilo takrat, ko so ga prišli njegovi tovariši iz škofovih zavodov obiskat in kakšni so se vračali nazaj iz Bojančeve zidanice. Ni lepo, ampak kar je res, moramo povedati, kot svinje so bili vsi povaljani in blatni, ker so si ga v Rupi toliko naložili, da ga niso mogli na lepši način prenašati, pa so ga s svojim blagoslovljenim telesom vred »polagali« na zemljo in v cestno blato. G. Vovko, nikar ne sejajte vetra, sicer boste želi vihar!

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Pod gorenjim naslovom čitamo v predzadnji številki »Domoljuba« več stvari, katere bodo gotovo naše cenjene somišljenike zanimale. Tako na pr. piše, da so ostali naši liberalni generali in vsi njihovi podrepaniki osramočeni. Dalje, da so ti, — ne vemo pa, ali generali, ali morda samo podrepaniki — razdelili polno tistih lažljivih papirjev, na katere se ni upal nihče podpisati, ker bi sicer moral jesti »ričet«. — Omenja tudi, da so napravljali pobožne shode. Koliko neki jih je bilo? Skoraj gotovo prišteva tudi one »Marijinih devic in devičarjev«, pri katerih se je za božjo voljo prosilo, da naj nedolžne Marijine hčerke toliko časa prosijo in nadlegujejo svoje očete, dokler ne bodo zapisali ime klerikalnega kandidata. Mi vemo le za en

shod, katerega je priredil naš kmetški kandidat Matija Kožar in ta je bil v Sv. Križu v nedeljo pred volitvami kmečke skupine. Na tem shodu je govoril gosp. dr. Dimnik le o gospodarstvu dežele Kranjske, ni se pa spodtikal ob vero, kakor piše »Ložiljubov« dopisnik, katerega na tem shodu sploh ni bilo. Gospod govornik je le mimogrede povedal navzočim, kako se izkorišča cerkev in vero v agitacijske namene; da se straši ob takih prilikah razlenco naše nevedno ljudstvo s peklom in večnim pogubljenjem. In ali ni morda to gola resnica? Ali ni znano dopisniku, kakšna je bila pridiga zadnji dve nedelji pred volitvami. Neki 70letni mož se je izrazil, da na dan Marijinega spočetja v svojem življenju še ni slišal take pridige kot letos. Ali ni to izkoriščanje cerkve in sv. vere v politične namene? Volilcev se je seveda vse to le malo prielo, da niso bili na dan volitve agitatorji, na čelu njim seveda tudi oba kaplana, razpostavljeni tako, da niti en volilec ni mogel drugače na volišče, kakor mimo njih. Dozdeva se nam, da je bilo pri tem delu marsikaj storjenega, kar bi bilo kaznivo. Hvaležni smo lahko le nevednemu in dobremu ljudstvu. Če bi napredna stranka s tako silo delala za svoje kandidate, kot je delala klerikalna, se nam dozdeva, da ne bi preveč »mirno« praznovali svoje zmage. Sploh se pa take navidezne zmage naj nikar preveč ne vesele. Dalje omenja nekaj o podporah. Občina ima danes od teh podpor jako malo ali nič. Da so pa kapnice na Brejzah in v Gradcu več kot polovico predrage, to ve danes vsak šolar, edino dopisniku se zdi to delo morda prepoceni. Tudi zgrajene so bile tako, da se je stekala v nje gnojnica in druge tekočine, katere dajejo jako dober okus. To delo je bilo tudi šele takrat izvršeno, ko je imel skoro vsak posestnik svojo kapnico. Posestniki gorenjih vasi bi bili skoraj gotovo onemu dobrotniku, kateri je to delo izposloval, bolj hvaležni, če bi polovico tega denarja razdelil med nje, kakor pa, ker jim je napravil kapnice 5 let prepozno. Podpore zasebnikom so bile pa strankarske. Sploh pa vprašamo »Domoljubovega« dopisnika, ali mu ni znano, da si je izposodil deželni odbor 15 milijonov kron za popraviljanje cest in vodovodov ter za druge potrebščine? Ali ni dopisniku morda znano, da je treba za to posojilo plačevati občutne obresti, — davke, vsled katerih je moralo skoraj polovico našega prebivalstva v Ameriko, katere so privedle naša posestva v dolgove? Dalje, ali je morda znano dopisniku, kdo je v naši občini dobil podporo? Ali so bili dotični v resnici te podpore najbolj potrebni? Taka stranka torej naj bo vredna zaupanja in ljubezni! Glede farovške hranilnice in napredne kmečke posojilnice pozneje.

d Iz Škocijana. To bil je boj — za klerikalno nadvlado. Ponehal je zdaj po volitvah, toda le na videz, v resnici se pa

borimo in se bomo borili mi in oni še nadalje. Oni za nadvlado, mi za svobodo. Koliko lepše bi bilo življenje nam in onim, ko bi oni resnično skrbeli za poštenost naših in svojih duš, za naše in svoje čisto življenje, za prebujenje bratske ljubezni med nami vsemi. Tako pa namesto, da bi nas imeli za ljubeče brate, hočejo nas imeti za pokorne sužnje, hočejo gospodovati našemu premoženju in našemu razumu. Čemu nam je dal Bog razum, da bi vam vse verjeli? Namesto da nam zatrujete svojo cerkveno nezmotljivost, bi rajši priznali svojo zmotljivost ter bi nam dajali s svojim življenjem lepe zgleda in mi bi vas spoštovali ponižne bolj, kakor vas spoštujemo zdaj visoke, ošabne; mi bi vas ljubili, mi bi vam privoščili blagostanje, toda hoteli bi za to od vas le resen, znanstven pouk, včasih v žalostnih dneh tolažbe. Kaj nam koristi, ako verujemo vse natančno, kje, kdaj in na kakšen način so bili rojeni Kristus, Marija ali kak svetnik, ako pa ne izpolnujemo zapovedi naše vesti, na primer: ne želi, ne stori nikomur hudega, ljubiti svojega bližnjega kakor sam sebe, in tako dalje. Kristusove nauke hočemo izposlovati, ker so lepi. Kdor veruje, naj veruje, kdor ne, ne obsojamo ga, ako le **živi po Kristusovih naukih**. Boljšajte, čistite naše in vaše življenje, odvrčajte nas od napak, izobražujte nas, trpite z nami, delajte z nami, to bi bilo prav in pošteno, toda ne bodite nestrpilni, ako vam vsega ne verujemo. Niti največji učenjaki na svetu ne zahtevajo, da bi se jim vse slepo verjelo, ampak prepuščajo svoje trditve našemu lastnemu prepričanju. Le na ta način — da opustite vsako željo do nadvlade, do pravzaprav brezdelnega življenja, ostanete na svojem visokem stališču, sicer vam še padec zagotovljen prej ali slej. Če tudi še stokrat zmagate, naposled pride konec vaše nadvlade in začetek naše svobode. Kmet, zbudi se, spreglej! Veruj v pošteno življenje na zemlji, po smrti pa na mirno spanje po težkem trudu.

**Življenje je le eno,
živimo ga pošteno!**

d Električna žica ubila konja. V torek je hlapec novomeškega trgovca gosp. Seidla peljal z vozom po cesti v bližini Cegelnice proti Prečini. Ko je došel do mesta, kjer je napravljena električna napeljava čez cesto na polje, je konj prišel v dotiko z žico, ki je vsled teže snega počila in visela na tla. Konja je tok takoj ubil.

**Razširjajte od hiše
do hiše „Slov. Dom“.**

GORENJSKE NOVICE.

g Iz Poljan. Občni zbor tukajšnjega Kmetkega bralnega društva se vrši v nedeljo dne 4. januarja ob 3. popoldne v društvenih prostorih člana Gregor Peternela po običajnem dnevnem redu. Vabijo se vsi člani, da se polnoštevilno udeležijo, ker se sklepa ob tej priliki o listih, ki jih naj ima društvo v letu 1914, in o nakupu knjig za društveno knjižnico. — **Odbor.**

g Cerklje pri Kranju. Tudi duhovnikom ni vse dovoljeno! Kaplan Hrvat, znan pod imenom hudobni norec, obsojen je na 10 K kazni ali v slučaju neizterljivosti na 24urni zapor. Daleč je prišel ta maziljenec Gospodov. Do tega pripeljala ga je Končкова družčina. Seveda Konček je jedel c. kr. ričet na mesece, kaplan pa dosedaj le na dneve. Govori se, da poročamo kmalu o novi kazni, katera še zadene kaplana. Najbolj zanimivo pa je, kar bi seveda moralo brigati tudi ljubljanskega škofa, da se ima ta kaplan zagovarjati pred sodiščem radi poneverjenja in goljufije. Kaj takega pa še ne! Klerikalci, le tako naprej, duhovščina kaže lep izgled. Njih dela jih izdajajo, da niso prijatelji ljudstva, pač pa nesramni sleparji.

g Sovodnji. Odgovor na napade s prižnice na praznik sv. Štefana v Novi Oselici. Čutim se dolžnega in prizadetega kot član v odboru Kmetijskega izobraževalnega društva, katerega vi hočete uničiti. Omenili ste, da nekateri dopisi v »Slovenskem Domu« izhajajo od omenjene strani. Prosim, da se slavno uredništvo o tem izrazi. (Potrjujemo, da nam od ondotnega izobraževalnega društva ni došel nikak dopis. — Uredništvo.) Kateri farovski hlapci? To je oni Jaka, tisti grdi pijanec, obrekljivec in nekdanji brezverec, ki je hotel našega farnega patrona sv. Janeza Nepomuka iz cerkve vreči, in tega človeka vi dejansko podpirate. On je hodil po štirih drugi večer po 1. decembru t. l. Kaj je s tem mislil in na čegave stroške, meni ni dobro znano, gotovo je pa onemu dopisniku. Zaradi plesa je boljše, da molčite, zakaj prej pri drugih niste nikdar nič omenili in še sedaj ne vidite? Očitati ste podkupovanje volilcev z vinom, a sedaj ste zavili na šnops. Z dokazi na dan in sicer takoj na takem mestu, kjer se lahko vam odgovori, ako tudi v sodni dvorani, ker sramotite na javnem prostoru, in čast krasti, to je za vse kazen. Ali so vam znani slučaji iz Stare Oselice in iz Ledin? Rekli ste, da naše društvo razširja pohujšljive časopise, zakaj se ne obrnete na državno pravdnštvo, ako je to res? Nevedni ljudje seveda vam verjamejo. Da društvo nič ne dela in da ni ne enega izobraženega človeka tu. Ako društvo nič ne dela, pustite je, saj bo samo poginilo, toliko izobraženi so tudi, da vedo, kje se lahko popravi dopis v časopisu, ako ne piše resni-

ce, da ni treba na prižnici, katera je pripravljena za verski poduk, a ne za politiko. Zahtevate mir, kdo ga vam kali? Da boste mogli drugod postopati, ako bo še enkrat kaj enakega. Da ste zmagali s sleparijami in nasilnostmi, to tudi jaz pribijem in lahko dokažem. — **Kapito!**

Fr. T.

g Iz Ljubnega na Gorenjskem. Na dopis v »Slovincu« št. 295, katerega je po 20dnevem gruntanju priobčil neki dopisunče kot odgovor na tozadevni dopis v »Slov. Narodu«, bodi naslednji odgovor: Dopis v »Slov. Narodu« ni bil noben napad na osebo g. Lampeta, pač pa smo povedali, da pridejo Lampetove podpore in zasluge v veljavo pri davkih in raznih dokladah, kar bomo gotovo občutili kmetje in obrtniki, ker vsak dolg mora biti plačan, pa naj ga naredi Lampe ali kdor hoče. Da je pa bilo imenovanje g. Lampeta častnim občanom v zvezi s »koritom«, ostane pribito, pa naj to korito potrebuje Peter ali Pavel. Da ne bo g. Lampe preveč vesel tega častnega občanstva, naj mu povemo na uho, da se nekateri odborniki, o katerih govori v »Slovincu«, da so soglasno izvolili in podpisali Lampetovo diplomu, sedaj iz Lampeta norčujejo, rekoč: »To ga znamo, namreč Lampeta, nas nič ne velja to imenovanje, on nam je pa takoj poslal inženirja, da meri pota itd.« Na napade na osebo g. Ambrožiča, da on še šteti ne zna, bodi omenjeno, da ima g. Ambrožič za njegove študije primerno več znanja, kot pa neki drugi, ki je v najožji zvezi z dopisnikom »Slovenca«, ker vzlic temu, da se je priribal do mature in dve leti dremal po Dunaju in Pragi, opravlja »šlibarska« dela, za katera je zmožen vsak penzionirani feldvebel. Toliko v pomirjenje krvi.

g Iz Smlednika. Naš duhovnik preganja vernike iz cerkve. Že pred enim mesecem je zahteval, da se moški ne smejo pod korom v cerkvi ustavljati ampak da morajo pred oltar. Moški ga niso ubogali, ker je že od nekdanj tu njih prostor, dočim je pred altarjem prostor za otroke in tercijalke. Na Štefanov dan je župnik prekinil pridigo in zahteval od moških, da morajo pred oltar. Ker se mu niso pokorili, jih je začel zmerjati s cigani, kosmatinci itd. Nazadnje je prišel s prižnice in začel od zadaj moške pred altar goniti. Nato so moški raje šli iz cerkve in ko je to župnik videl, je tekkel v cerkev po župana, ki je sedel v klopi in mu ukazal, naj gre župan ljudi v cerkev gonit. Župan je rešil moške nagovarjati, a ni nič pomagalo. Župan je moral torej biti za cerkvenega policaja. Kaj poreče škof k takemu početju? Obžaluje naj, da je izmed 14 prosilcev za to faro takega nevredneža določil, ki bo vernim in zvestim faranom zaupanje v vero in cerkev umoril. Ali hoče, da postane iz Smlednika drugo Ricmanje? Povemo pa župniku, da se od njega ne bomo pustili izzivati, ker mu moramo mi za vsak očenaš

plačati in je torej on od nas odvisen in ne mi od njega. Povemo mu tudi, če pride še vdrugič med nas razgrajati, da bo dobil poštene klofute, ki so mu že od par faranov obljubljene. Ali ni sramotno, da se Kristusov namestnik tako obnaša v cerkvi? Zato zahtevamo od njega, da nas uči nauk in verske resnice, sicer pokažemo njemu in cerkvi hrbet; naj pa potem sam zase bere mašo. Smlednik je res srečna fara! Župnik nas preganja in nesramno zmerja, kaplan je pa strasten agitator in ima povsod nos zraven, koder ga ni treba. Kaplan zahaja zdaj tudi v napredne gostilne in sicer najbrž zato, ker je vodiško Johanco fotografiral, in ima veliko zalogo Johančnih razglednic. Te razglednice bi najbrž rad naprednjakom prodal. Na Jeperci je neki ženski poginilo živinče, zato je prosila deželni odbor za podporo. Reva ima štiri otroke pa ni nič dobila. Nasprotno pa je dobil nekdo drugi, ki se glede potrebnosti z ono revo niti primerjati ne more, sto kron. To se je seveda zgodilo na župnikov predlog, zato se pa tudi vsi zgražamo nad tako pristranostjo.

Več faranov iz Smlednika.

g Iz Staro in novooseliških hribov. Na sv. Štefana dan je zliil svoj žolč župnik v Novi Oselici na samostojnomisleče može in na ono društvo v Sovodnji, ki mu dela velike preglavice, ker ga ne more uničiti. Radovedni smo, ali bo društvo vse to zasramovanje mirno prestalo. Bral je nekaj dopisov v »Slov. Domu«, ampak le nekaj odstavkov, da je lahko svoje zaslepljenosti farbal. Nekaterim njegovim kimavcem se je samo smejalo, drugi so se smejali njegovi nejasnosti. Največ mož, tudi nekaj klerikalcev, se je izrazilo, da to ni za v cerkev, čeravno je on rekel, da je za to prižnica. Neki mlinar, popolnoma podoben dr. Lampetu, se je izrazil, da vsakega naj bo sram, kdor spada k tistim društvom. Ali njega ni sram, ko je preveč segel v vrečo? Župana nikar ne hvaliti na prižnici, da se ga ne pokaže v pravi luči, in Jarca tudi ne, ker vsi ju poznamo, a smo pred volitvami. Ako se bo pa sedaj res kaj izkazal kot poslanec, se mu bo tudi še čast povrnila, ako mu je kaj za njo. Slednjič da zahtevate mir, ako ne, da bode drugod postopali. To mi želimo in kmalu, ker vi tako take stvari hitro pozabite, kaj na prižnici govorite. Svetujemo vam, da vse tiste osebe, ki nosijo v farovž laži, da vas predaleč ne zapeljejo, ker zakoni za vse veljajo.

g Ogenj in samomor. Zvečer pred božičem je jela goreti na samem stoječa listnica, last V. Valjavca, Cvenklja iz Leš. Gasilci so srečali od ognja prihajajočega postarnega pijanca Janeza Kocijana, ki se je isto noč v domači šupi obesil. Ko so mrliča pregledovali, so videli, da ima črevlje in hlače užgane in noge opečene. Iz tega so sklepali, da je skušal s teptanjem pogasiti ogenj, ki ga je nenameno zanetil.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Dolenji Logatec. Dasiravno naš župan Slavc, po volji našega g. župnika preprečuje naprednjakom vsako še tako nedolžno zabavo, so se letos pri nas že dne 20. decembra začele predputne maškarade in te so ta dan pričeli prirejati naši klerikalni prvaki, in četudi je takoj prva taka prireditel te navadne klerikalne predputne zabave vzbudila med nami neko bolj toplo zanimanje, mi teh, pri nas popolnoma v ozadju stoječih klerikalnih faktorjev ne bomo posnemali, kajti popolni privilegij na take prireditve naj le obdržijo naši klerikalni abstinentje, na čelu jim naš župan Slavc. On je prišel namreč dne 20. decembra l. l. proti 11. uri zvečer v napredno gostilno našega gosp. Kunca v spremstvu demona alkohola in nekih deželnih uslužbencev, in začel proti tu se nahajajočim naprednim gostom nesramno zabavljati, in ko so ti ob potekli policijski uri gostilno zapustili, župan Slavc ni hotel na večkratni poziv gostilničarja gostilne zapustiti, temveč je istemu v enomer naglašal, da on kot **uradna oseba** sme čelo noč v gostilni ostati in da mu hoče to noč vso hišo preiskati. Gostilničar, videč, da ima opraviti z do nezavednosti pijanim županom in da noče že po potekli policijski uri z lepo gostilne zapustiti, naprosil je pred gostilno stoječe osebe, ki so to županovo komedijo poslušale, da mu pomagajo nadležnega gosta po kap postaviti. In pri tej akciji se je pa zgodilo, seveda nehote, da je g. župana dohitel težak zimski škorenj v oni del telesa, kjer hrbet svoje ime izgubi, in po sebi se razume, da gosp. županu to ni ugajalo. Vseeno pa je le rekel na to, da naj bo za enkrat, če se je to zgodilo nehote. Nato je mož svojo maškerado po vasi nadaljeval in bil toliko zmeden, da ni vedel, kje domov, marveč je kolo vratil na tukajšnjo železniško postajo in za to svojo promenado rabil je poleg ceste še obcestne jarke, ki so bili to noč docela zamrznjeni, tako mislimo, da se mu ni hujšega zgodilo to pot, kakor da je tudi spotoma svojo pelerino izgubil. Kako in kdaj je prišel naš vzor-župan na svoj dom, ne vemo. Slišali smo pa, da je drugi dan poklical svojega pobratima, Voluharjevega Jožeta, da mu je na hudo mačkovo glavo pokladal mokre obkladke. Takega županovega obnašanja ni treba nam dalje dokumentirati, več bi radi le vprašali okrajno glavarstvo in pa deželni odbor, koliko časa bomo morali gledati in trpeti tako nasilno in škodljivo vedenje našega župana Slavca?

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

GOSPODARSTVO.

gs Surovo maslo ohranimo sveže in okusno, ako ga ne izpostavimo dalj časa niti dnevni niti umetni svetlobi. Surovo maslo je treba hraniti vedno le v temnem prostoru, n. pr. v omari, ki pa mora biti zračna in ne sme imeti kakšnih drugih jedi, in sicer naj bo maslo pokrito. Pa tudi na mizi in sicer če ga rabimo, naj bo surovo maslo vedno pokrito. Če ga pustimo prosto stati, dobi kmalu oduren, zoprni okus. Ker sreblje surovo maslo rado druge okuse vaše, je dobro, če ga imamo spravljenega v porcelanastih ali steklenih puščicah s pokrovom; najbolje se drži pod pokrovom rdeče ali rumene barve, pri drugih barvah postane hitreje žaltavo. Tudi pred petrolejsko, plinovo in električno svetlobo varujmo surovo maslo.

gs Par pomočkov pri opeklinah. Vsaka gospodinja bi morala imeti v svoji domači lekarni tudi sredstva za opekline, ki olajšajo bolečine in ozdravijo rano. Pri lažjih opeklinah, kjer ni koža tako sežgana, da bi se videlo čisto meso, vpliva zelo olajševalno n. pr. krompirjeva moka. Še boljše učinkjejo t. zv. liniment za opekline, ki estoji iz enakih delov apnene vode in lanenega olja. To zmes napravi za majhen denar vsak lekarnar ali drogist. Pred uporabo je treba tekočino dobro stresti in pomešati. — Lekarne imajo tudi še gotove obveze za opekline z bizmutom. Par takih obvez naj bi za vse slučaje bilo vedno doma.

gs Mazilo za razpokane roke. Vzemi eno žlico medu, dve žlici ovsene moke, kakor jajce velik kos svinjske masti, dva rumenjaka in malo rožne vode. Vse to dobro zmešaj in premesi, da nastane voljno mazilo; namaži si z njim zvečer roke, ko si jih poprej umila v gorki vodi. Dobro je tudi roke parkrat na dan nadržniti s citronovim sokom. To sicer malo peče, a pomaga.

gs Posode iz steklenine (emajla), kjer se je nabralo že dosti nesnage, ki jo težko spraviti proč, čistimo najbolje s petrolejem, s katerim jih odrgnemo. To sredstvo emajlu prav nič ne škoduje. — Lijake v kuhinjah, ki so že vsi umazani in mastni, je tudi dobro semtertje osnažiti s petrolejem.

gs Klobase pečenice postanejo posebno okusne in ne počijo, če jih pomočimo, predno jih damo peč, za par trenutkov v vrelo vodo in jih potem spečemo brez masti v ponvi. Tudi bifteki postanejo zelo sočni in okusni, če jih pomočimo prej v vrelo vodo, predno jih pečemo v vrelem surovem maslu.

gs Madeže od sadja odpravimo najbolje iz belih in svetlih tkanin z žveplanjem. Madež pomočimo dobro z vodo, tkanino nam drži kdo dobro napeto, mi pa držimo pod njo prižgano žveplenko tako,

da pridejo žveplene pare na madeže. Če madež ni še čisto izginil, namočimo še enkrat in žvepljamo nanovo.

gs Madeže od rje odpravimo z nikel-nastih predmetov, če jih najprej pustimo več dni stati namazane z mastjo ali oljem, potem pa navlažimo kos blaga v amonijaku (salmijakovcu) in predmete dobro odrgnemo, oplaknemo in posušimo.

Brejih krav se ne sme preveč krmiti, mora se jim pa dati dobro hrano. Dobro seno, otrobi ne sme manjkati poleg navadnih krmil. Pokvarjena, zmrznjena in plesnivo krma je zelo škodljiva in povzroči, da krava zvrže.

ZDRAVSTVO.

Ali je med slaščica ali zdravilo?

Ljudski glas pravi, da združuje med toliko zdravil, kolikor cvetic in rastlin je oddalo zanjo svoje sokove. V čem pa obstoji zdravilna moč medu? Cvetlični med vpliva neposredno in posredno. Neposredno vpliva tako, če pride v dotiko z bolnimi deli telesa, torej v ustih, goltancu, vratu in želodcu. Tu vpliva proti gnilobi, ker zamori v medu se nahajajoča mravska kislina vse glivice, katerih se dotakne. Dalje vpliva omehčujoče na sluzne kožice, ki so radi prehlada otekle in se strdile. V takih slučajih, posebno pri malih otrocih, kjer se ne sme ali ne more rabiti medicinskih sredstev, je med večkrat edina rešitev. Mnogo slučajev bi se dalo navesti, v katerih so mali otroci popolnoma ozdraveli, dasi so imeli vnetico v grlu, samo ker so uživali pristen med, zmešan z enako množino čistega vinskega kisa. Posredno vpliva med tako, da deluje proti vsem povzročiteljem bolezni, ker se postavlja kot lahko prebavljiva in izborna hrana nasproti slabi in napačni hrani in s tem odvrča neštete bolezni. Med dela tudi tolščo. Pljučnici se pridruži kmalu shujšanje telesa; med zasluži v boju proti tej bolezni vse priznanje. Med pomaga kot ogljikov vodik proizvajati tudi potrebno gorkoto in je pri tem eden najboljših urejevalcev želodca, kakor priča sledeči dodatek. Med je lahko čistilo želodca, medtem, ko so druga sredstva bolj dražila, ki slabe želodec in odpovedo polagoma vse učinke. Sladkorju, ki nadomešča večkrat med, manjka mravske kisline in še mnogo drugih snovij, ki jih vsebuje med. Ako se zavživa med dan na dan kot zdravilo, ni strahu in bojazni, da bi oslabil želodec, pač pa se opazja, da se okrepi v najkrajšem času. Dajajte otrokom medu, bodisi na kruhu, s sirovim maslom ali brez njega ali pa mesto sladkorja v mlečno kavo ali v mleko. Gotovo ga radi sprejemajo in dobri uspehi ne izostanejo, pa tudi veliki otroci naj se ne branijo medu, saj je med največji prijatelj zdravja.

Nekaj zgodovine o Jugoslovanstvu.

Jugoslovani so se naselili v krajih, v katerih prebivajo danes, okoli 5. in 6. stoletja po Kristusu in so igrali že zgodaj važno vlogo. Tako se je ustanovila v 7. stoletju velika država, ki jo je vladal kralj Samo (623 do 658.) Segala je od Jadranskega morja preko današnjih slovenskih in hrvaških dežel tja gori do Čehov. Toda ta država je vsled pritiska Nemcev in drugih tujih narodov kmalu popolnoma razpadla. Posamezni slovanski vojvode in knezi so še nekaj časa branili svojo samostojnost, tako na Koroškem, kmalu pa so prišli zapadni Jugoslovani, zlasti Slovenci, popolnoma pod nemško gospodstvo. Nemci so naseljevali svoje ljudi in so se trudili, Slovence izpodrinuti in ponemčiti, toda ta nakana se jim ni posrečila. Slovenci so si ohranili svoj jezik in domovino in sicer vse tiste kraje, kjer so se že pri svojem prihodu iz severovzhodnih krajev naselili v gostem številu, torej Kranjsko, Južni Štajer, Južno Koroško, Slovensko Primorje, slovenske dele Italije in Ogrske. Posamezne naselbine so se našle sicer daleč na severu, kar pričajo še danes mnoga krajevna imena. Vendar so bile te naselbine tako redke, da ne moremo trditi, da bi se vse tisto ozemlje, ki sega celo na Bavarsko, moglo smatrati za nekdanje slovensko posest. Tam pa, kjer so bili Slovenci na gosto naseljeni že pred tisočletjem, tam se drže še danes in se zoperstavljajo nemštvu bolj uspešno, kakor kedaj poprej. Več stoletij so se morali boriti tudi proti Turkom, a niti ta krvoločni sovražnik jih ni mogel uničiti. Slovenci so z lastno marljivostjo napredovali v izobrazbi in gospodarsko in danes pametni naši sovražniki ne upajo več, da bi nas mogli še kedaj raznaroditi.

Naši najbližji bratje, Hrvati in Srbi, so si dalj časa obdržali svojo samostojnost. Hrvatje so že v 10. stoletju imeli svoje kralje. Najimenitnejši je bil kralj Zvonimir v 11. stoletju. Pa že v 12. stoletju so prišli Hrvatje v madžarsko odvisnost. Pod odvisnostjo od Madžarov in Nemcev trpe Hrvatje še danes. Osebito oni, ki stanujejo v Istri in Dalmaciji ter na Ogrskem. Hrvatsko-Slavonska je na papirju še danes več ali manj samostojna in naravnost podrejena svojemu kralju, cesarju avstrijskemu; v resnici pa so Nemci Hrvatsko-Slavonijo popolnoma izročili madžarski objestnosti. Zgodovina zadnjih 50 let dokazuje to jasno. Madžari zatirajo hrvaško časopisje in sploh vsako hrvaško narodno gibanje ter skušajo na hrvaških tleh uvajati madžarski jezik.

Srbi so istotako že v 9. in 10. stoletju imeli svoje lastno kraljestvo, ki je po mnogih bitkah s sosedi postalo sčasoma največja država na Balkanu. Tako je Srbija

v prvi polovici 14. stoletja obsegala današnjo Srbijo, v zadnji bitki osvojene srbske kraje, Črno goro, Albanijo do Jadranskega morja in vse severne kraje današnje Turčije. Premagala je Bolgarijo in udarila celo na Carigrad. To je najslavnejša doba srbske zgodovine. Toda v istem času so začeli prodirati na Balkan Turki iz Azije. Tudi s Srbijo so trčili skupaj in jo l. 1389 po strahoviti bitki na Kosovem polju podjarmili. Odslej so ostali Srbi do 19. stoletja pod Turčijo, Belgrad in severni del Srbije je spadal v 18. stoletju nekaj časa tudi pod Avstrijo. Še le l. 1804 se je začela širiti vstaja proti Turkom. Po ponovnih strahovitih vstajah in vojskah, v katerih so Srbe podpirali posebno Rusi, je Srbija dobila zopet samostojnost. Pač pa so ohranili vsa stoletja Srbi svojo samostojnost v Črni gori (Črnogorci so Srbi). Tukaj niso mogli Turki nikdar streti njihovega junaštva. In danes imamo dve samostojni srbski državi, Srbijo in Črno goro, ki sta se močno povečali vsled zadnje zmagovite vojske proti Turkom, v kateri sta rešili izpod turškega jarma vse svoje rojake. Samostojni srbski državi bodeta torej sedaj šteli skupaj nad 3.000.000 Srbov. Razen tega ostane blizu tri milijone Srbov še vedno v Bosni, Hercegovini, Slavoniji, na Hrvatskem, na Ogrskem in v Dalmaciji.

Tudi Bolgari so imei samostojne vladarje že v 9. stoletju. Bolgarsko carstvo je segalo takrat do Jadranskega morja in Carigrada. Pozneje so na zapadu zmagali Srbi, s katerimi je sploh prišlo večkrat do vojne. Toda l. 1393. so Turki tudi Bolgarsko podjarmili in sedaj ostanejo Bolgari v turški sužnosti do l. 1878., ko so jih osvobodili Rusi. Ustanovila se je bolgarska kneževina, katere vladar je bil turški sultan še do l. 1908. Takrat je postala Bolgarija samostojno carstvo ali kraljevina. Po zadnji vojski bo v Bolgariji približno 4 in pol milijona Bolgarov. Nesamostojnih (na Romunskem in v Turčiji) ostane potemtalem še vedno okrog pol milijona.

Razun naštetih samostojnih jugoslovanskih držav je bilo še več manjših, tako v Dubrovniku v Dalmaciji, v Bosni itd. Toda navedeno naj zadostuje, kajti vedeti hočemo samo, da smo Jugoslovani na Balkanu že svoj čas imeli samostojne države. Podjarmili pa so nas Turki in smo bili v turški sužnosti do zadnje dobe. Še le v 19. in 20. stoletju smo se otresli Turkov. Dalje na zapadu pa smo bili skoraj zmiraj pod madžarsko in nemško nadoblastjo in se še danes z vsemi silami borimo za svoje jezikovne pravice, - za svoj narodni obstoj in za svojo gospodarsko samostojnost.

Miloš Štibler.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

LISTEK.

Mart in njega prebivalci.

Spisal I. N.

Noč je razprostrla svoja mehka krila nad zemljo, vedno bolj se ta dotikajo tal in nove plasti tmine padajo z nebesnega oboka. Azurno jasno nebo pobledi, polagoma vzplava čez obzorje zvezdica za zvezdico. Kakor bi trenil, je obzorje polno in zvezde migljajo, izginevajo, pa se zopet prikazujejo. — Izza gozda se prikaže blede luna, žalostno opazujoč življenje na zemlji, zakaj na njej ni ne vode, ne zraka, na njej je vse pusto in prazno, na njej ni življenja. Blesteča večernica nas pozdravi kmalu po solnčnem zatonu in jutraj nas sprejme kakor vesela danica našega neba. Znanе so nam te zvezde, a znana nam ni najznamenitejša izmed našega solnčnega sistema, znan nam ni Mart.

»Solnčni sistem!« Kake čute vzbujata ti besedi v prsih vsakogar, ako samo pomisli, kaj obsegata: solnčni sistem je skupina zvezd, katerih osrčje je solnce in okoli katerega se te zvezde sučejo. Imenujemo zadnje planete, ali zvezde premičnice.

Kako neizmeren mora biti prostor, v katerem se ne pregiblje nič manj nego 8 velikanskih svetov (nekateri 320 krat večji od zemlje), poleg tega pa še nad 500 manjših, takozvanih asteroidov.

Poglejmo te svetove po imenih. Najbližji solncu je Merkur, temu sledi Venera, svetla večernica našega neba in za to naša zemlja. **Zemlja tedaj ni središče vsega sveta**, kakor so učenjaki še pred nedavnim učili in kakor uči še dandanes sv. pismo. Zemlja tedaj ni vrhunec vsega ustvarjenega, ampak le planet, to se pravi zvezda, ki se mora premikati okoli svojega solнца. Pojdimo dalje: Zemlji sledi Mart, temu asteroidi, ostanki velikega sveta, ki se je zdrobil in teh asteroidov so že čez 500 odkrili naši daljnogledi. So pa to jako majhni svetovi, kajti okoli nekaterih bi napravil pot ne v 80. dneh, pač pa že v 7. urah. — Mimo teh nebesnih praškov splava naš pogled do velikega Jupitra, dalje do Saturna, Urana in Neptuna; zadnji je oddaljen že tako od solнца, da se zavrti okoli njega šele v 360. naših letih.

Kako velikanski je ta prostor, v katerem se suče naš solnčni sistem! Ali vendar kako majhen se nam zdi, ako ga primerjamo z drugimi zvezdami, kajti vsaka, ki jo vidimo (zraven naštetih osem), je solnce zase s svojim solnčnim sistemom.

Najbližje solnce je ono v Kentavrih.

Ako pojмимо, kako hitro se razširja svetloba (okoli zemlje bi prišla v eni sekundi osemkrat) in ko izvemo, da pride od najbližjega tujega solнца v Kentavrih

pa do nas šele v 4 in pol letih, tedaj se ne moremo načuditi neizmernim razdaljam v vesoljstvu. Človeški duh je premajhen, prešibak, da bi obsegel neizmerno prostornost.

* * *

Tri zgošče so bile, iz katerih se je izkristalizirala krvavo-rdeča zvezda, Mart. Največja zgošča je prevzela vodstvo, prvenstvo t. j. Mart, ostali mu pa morata slediti, to sta Martova dva meseca Fobos in Deimas.

Kaj je bila njih naloga? Morala sta izčistiti pot svojemu gospodarju, morala sta pobrati vse majhne kosce in tako pripraviti udobno izprehajališče svojemu zapovedovalcu. Izvršila sta svojo nalogo, čeprav sta se s tem činom približala svojemu koncu. Trajajoče delo zahteva moči in le z izgubo te se je delo izvršilo; vedno delo je tedaj zahtevalo, da sta se pričela gibati počasneje po vesoljstvu okoli svojega gospodarja in vsled tega jih ta vedno bolj priteguje.

S tem pa, da sta se nekoliko približala Martu (tedaj predručila svojo pot), zadela sta zopet ob razne kosce in zopet izgubila svojo živo energijo. Tako jih gospodar vedno bolj privlačuje in v tem položaju ju vidimo danes.

Govoril sem o koscih, ki se sučejo okoli Marta, a vprašamo se, zakaj jih ni tudi okoli naše zemlje. — Daljnogledi so odkrili tudi pri nas te svetove, ki so pa tako majhni, da se z neoboroženim očesom ne morejo zapaziti. Tudi zemlja ima tedaj več mesecev.

Najbližji Martu je Fobos, ki obkroži gospodarja v 7 urah 40 minutah v daljavi 9340 km, t. j. toliko, kakor iz Vladivostoka v London (z vlakom tri tedne). Čeravno je 41krat bližji Martu, kakor luna zemlji, vendar se vidi iz Marta 5krat manjši od naše lune, kajti to je tudi eden izmed tistih svetov, okoli katerega se pride v sedmih urah. V enem Martovem dnevu, ki šteje naših 24 ur in 37 minut, pride Fobos trikrat okoli svojega gospodarja.

Drugi mesec je Deimas. On je iste velikosti, kakor njegov sodrug, zasuče se pa okoli Marta šele v 1 dnevu in 6 urah, ker je bolj oddaljen od njega.

Poznamo sedaj spremljevalca Martova, spoznajmo še gospodarja samega.

Martovo leto je daljše od našega, kajti on rabi 687 dni, da se zasuče enkrat okoli solнца. Dan mu je pa samo pol ure daljši od našega in tako dobimo, da šteje njegovo leto 667 njegovih dni.

Mart je sedemkrat manjši od zemlje in vsled tega bi tehtal človek 70 kilogramov na njem samo 26 kg, na solncu pa ravno tisto bitje 1946 kg.

Čim večje je tedaj kako telo, oziroma čim več je materije, toliko večjo privlačno silo ima tudi. In to je ravno vzrok, da ne pade nikak prašek raz zemlje, če-

ravno plava ona prosto po vesoljstvu. — Ako bi pa, recimo, zašel na tak svet, ki ima neizmerno majhno privlačno silo, torej je ta svet tudi neizmerno majhen, bil bi v vedni nevarnosti, da bi padel raz to telo. In to bi se kaj lahko zgodilo na Martovih mesecih, na Fobu ali Deimu, kajti tu bi tehtal človek 70 kilogramov le še 229 gramov.

Izpustimo se s hitrostjo svetlobe. Po bliskovo smo mimo lune in pot nas nese mimo majhnih, neznatnih teles proti Martu. Vedno večji se nam vidi in že zagledamo njegove celine, slične našim kontinentom. Tudi razni otoki in polotoki se nam prikažejo, vse je tako, kakor na naši zemlji. — Oglejmo si nekoliko natančneje celine na Martu.

Ali čudom se čudimo, ko ne sreča oko nikakega hriba, nikake doline. Nekako pusto se nam zdi, ko smo tako navajeni prekrasnih planin, lepih gričev in mičnega hribovja. Tu pa zagledamo pred seboj velikanske ravnine, potem pa zopet morje, ki se le semtertja zaziblje v mične valčke.

Doba splošne nivelizacije je na Martu že nastopila t. j. doba splošne izravnave zemeljskih celin.

Ob vsakem času, ob vsaki povodnji vidimo, kako uničevalno delo opravlja voda. Iz planin nanese kamenja in ga popusti po dolinah. V špranje, v skalovje se steka deževnica po planinah, potem pa pride mraz, voda zledeni, potrebuje več prostora in vsled tega razžene pečine, ki se zdrobljene zatočijo po pobočju na vznožje. Hribi se nižajo, doline se višajo in doba splošne izravnave obišče tudi našo zemljo.

Mart je starejši od zemlje, odkrnil se je prej od solnčne mase in se hitreje ohladil, kakor naša zemlja, saj je sedemkrat manjši od nje. Bila so na Martu morja že inteligentna bitja, ko je zemlja še koprnala po hladu, ko je bila njena površina še razburkana od valov raztopljenega kamenja. Sedaj je pa tudi ona ohlajena in pričakuje splošne izravnave, katero je Mart že dočakal.

Kake pa utegnejo biti posledice splošne izravnave?

Ako si ogledamo Martove tečaje, vidimo na njih nagromadenega snega in ledu, ki se tekom zime nabere. Ko pridejo gorkejši letni časi, takrat se pričnejo tati ti neizmerni ledeni skladi, morja ob tečajih naraščajo in prete poplaviti le nekoliko pedi nad morjem vzvišeno ravno suho zemljo. Martu preti vsako pomlad vesoljni potop.

A glej! Opazujoč nekoliko natančneje Martovo površino, srečajo oči velikanske kanale, ki vežejo morja z Jezeri in ta z morji, ali ti se ne konča slepo, eni se pretakajo v druge in iztekajo v morja.

Prvi pogled na Martovo površje nam kaže vzporedne prekope in marsikdo bi dvomil o resničnosti prekopov. Vendar to

sta natančna posnetka po znamenitem raziskovalcu Marta, po Schiaparelliju.

Zakaj pač dvom? — Odgovor je lahak: radi vzporednosti prekopov in drugih znamenitosti razvidimo, da imamo pred seboj ženijalno tehniško premišljeno omrežje prekopov.

Na levi poluti na jugu se raztezajoče vodovje je naravnega izvora, kakor naša morja, in dalje tudi vodovja, objemajoča otoke Hellas in Avzonijo; ali križajoča se prekopa otoka Hellas si nikakor ne moremo predstavljati, da sta naravnega izvora, kakor tudi ne vzporedni prekopi celin in trije kanali Taumzije.

Ob času tavanja ledu na jugu, bi voda gotovo zalila otok Hellas, ako bi ne bilo kanala, ki drži od juga proti severu. In ravnotako je tudi prekop od vzhoda proti zahodu le varnostna naredba, da se lahko voda razteče, ako jo je v prvem prekopu preveč.

Ravno tako razmerje je pri otoku Taumzija. Tu prihaja raztopljen led po prekopu iz juga v Solčno jezero, od tu pa se lahko razteče na sever in vzhod, kjer vidimo vedno pripravne prekope. Na sever n. pr. pride voda skozi deželo Dedalijo v precejšnje morje, to pa je zopet zvezano z jugom po prekopih, ki drže preko dežele Memnorijske. Tako se lahko voda preliva iz enega morja v drugo in od tu zopet dalje: vse je v najlepšem redu. — Tudi drugi prekopi so enako ženijalno izkopani, vsak je na svojem mestu in nekateri merijo 50 do 300 km v širino. Imamo pač gotovo še veliko večje omrežje ožjih prekopov, ki se pa vsled velike oddaljenosti ne vidijo.

Nehote se nam vsili vprašanje, kdo je vse to ustvaril. Morda li narava sama ob sebi? — Ne, to ni mogoče!

Pogled skozi daljnogled nam priča, da to ni delo prirode, ampak titanska zgradba inteligentnega bitja na Martu. — Mart sam nam pripoveduje o ženijalnosti svojih prebivalcev, kakor vidimo iz karte. Živa bitja so vkovala grozni element v prekope in si tako zagotovila svoj obstoj. Pogled na Mart nam priča tedaj, da so ti prekopi globoko tehniško premišljeno delo **nadčloveka** na Martu.

Ako pomislimo, da so prekopi na Martu 50—300 km široki, se nam vendar posili vprašanje, je - li mogoče, da bi to naredila živa bitja. Ne! ne smemo si misliti da je nadčlovek lopato za lopato zemlje izkopal in tako napravil to ogromno zgradbo; kaj takega nadčlovek še ni naredil. Napravil je le ob straneh velike nasipe in potrebna širina je bila gotova. Prekop, širok 300 km je potreboval tedaj ravno toliko dela, kakor kanal 50—100 m.

Saj nekaj sličnega imamo tudi na naši zemlji. Prekop, ki veže reki Rhône in Ren, je ponekod 3—4 m nad okolico, a vendar vozijo po njem celo ladje. Ako bi tukaj zgraditelji oddaljili nasipe 50—300 km drug od drugega, bi to ne stalo nič več, le

velike množine kulturne zemlje bi bile izgubljene. Ali nadčlovek na Martu se ni strašil niti tega, kajti vedel je dobro, ako ne daruje vsaj te zemlje, mu bo tudi druga ob uničevalni povodnji odvzeta. — Delal je pa tudi veliko lažje, kakor delamo mi, kajti tam je vsaka reč trikrat lažja, saj vemo, da bi 70 kg težko telo tehtalo na Martu samo 26 kg.

Ob obalah imamo nasipe; ako pa morje prodere te varnostne priredbe ženijalnih Martovih prebivalcev, takrat preplavi voda velikanske ravnine in zopet morajo biti oni na delu, da rešijo del svojega sveta popolne pogube. Skozi daljnogled vidimo večkrat to borbo uma z naravo.

Drugič vidimo, kako prekopi izginjajo, pa se zopet drugi prikazujejo: zopet dokaz, kako lepo imajo vse regulirano in premišljujejo, kakšni velikanski aparati morajo opravljati delo, da zapro, oziroma odpro prekope, široke 50—300 km, čuti, da smo še daleč za Martovci, da bo trebalo še tisočletij, ko dospe naša kultura do one nadčloveka.

Ako bi stopili na površino Marta, bi li morda zagledali nadčloveka ravno takega, kakor smo mi?

Ne! Tega ne verujem. Ona bitja gotovo niso taka, kakor mi, kajti tam gori so drugi življenjski pogoji, ki nikakor niso in ne morejo biti enaki našim. In bitje, ki se je tam razvijalo, tudi ne more biti enako nam. Niso podobna ta bitja, pač pa so nam sorodna, saj so se tudi ona rodila in razvijala v oživljajočih solčnih žarkih.

Da so na Martu inteligentna bitja, pričajo nam tudi druge okolščine.

Mart je manjši in starejši od zemlje; ohladil se je prej in bitja so se lahko dalj časa razvijala, kakor pri nas. To smo že omenili. Kake vrednosti pa je, ako je človeku dana prilika, da se lahko prosto razvija, nam priča zgodovina. Ona nam pripoveduje, na kaki stopinji so bili stari narodi, kako se je človeštvo dvignilo s parom in na kak višek je dospelo z elektriko; vse to se je pa zgodilo v borih 3000 letih.

Podnebje na Martu je skoraj vedno čisto; tam ni tolike izpremembe v toploti, kakor pri nas in radi tega je tudi manj viharjev. Nikakih nalivov ni, le lahek dež porosi včasih površino, kar je za rastlinstvo največjega pomena. Menjaje z lahnim dežjem se pa prikaže modro smehljajoče nebo in oživljajoči žarki lahko neovirano dosežejo površino in ustvarjajo čudesa.

Kakšna je noč na Martu! V brezdalju se sveti neizmerno število zvezd, starih znank, in čez nebesni obok se vleče svetel pas — Rimska cesta. Odlikuje se pa po svoji velikosti povsem nova, dosedaj nam še neznana zvezda, to je naša zemlja... Zemlja, katera se nam je zdela neizmerna, velikanska..., kako osupneno, kadar jo zagledamo, ko se le kot majhna kroglica premika po vesoljstvu; kakšni občutki se

nam vzujajo v srcu, kako se čutimo majhne... Da, majhni smo! — Vsak prašek je zemlja v vesoljstvu in kaj smo mi na zemlji. Pa smo si upali trditi, da je zemlja nam na ljubo središče vsega sveta, da je nam na ljubo ustvarjeno solnce, ustvarjeni ogromni planeti, ustvarjenih neizmerno število zvezd, ki so večje od naše zemlje — kakšna prevzetnost! In po pravici se čutimo majhne, ko se zavemo v svojem napuhu...

Že je priplaval na nebo prvi mesec Phobos in hitro potuje nad obzorjem. Kmalu se mu pridruži tovariš Deimos in oba ploveta preko oblaov čistega ozračja.

V takem paradizu živi nadčlovek in lahko mu zavidamo.

Kaj radi bi vedeli, kako daleč je že nadčlovekova izobrazba, se že vozi morda z zrakoplovom ali pa plava z veliko hitrostjo potom motorja po zraku. Vporablja morda že brezžični brzojav, ali ga je pa že zapustil, najdši kaj boljšega. Ima li morda stroje, ki zapisujejo, kaj izpregovori, ve li morda kaj o nas. — Ker je vsaka reč 3krat lažja na Martu, kakor zemlja, bi radi vedeli, skoči li človek brez nevarnosti raz streho visoko 9 metrov. Ima li morda lastnost Martova, da je vse 3krat lažje, velik vpliv na bitja, so li morda ona vsled tega 3krat večja, so li morda drevesa 3krat višja od naših. Vsili se nam kopa vprašanje in — morda ne bi bilo mogoče, da bi stopil človek z nadčlovekom potom brezžičnega brzojava v dotiko?

Z glavo zmajemo, ne zdi se nam mogoče. A glej, vstal naj bi iz groba oče iz 16. stoletja, od katerega še ni minilo 400 let, on bi se iz strahu zopet zgrudil nazaj v grob, o bi zagledal avtomobil, to je voz brez konj, ki se podi po bliskovo po cesti, vzdiguje velik prah. On ne bi verjel, da je prišel zopet med zemljane, ampak mislil bi, da je prišel v kraljestvo čarovnikov in groza bi ga bila. Mi ga pomilujemo... Pomilovati pa moramo tudi sebe, kajti prepričani smo lahko, da bi enaka usoda zadela tudi nas, kakor onega očaka, če bi čez 50 let vstali iz prahu.

Že so razpisane nagrade (in posebno Francozje so marljivi v razpisovanju) za onega, ki bi napravil najdoseglivejši načrt, kako bi mi stopili v zvezo z nadčlovekom. Zdi se, kakor da so Martovci že dali znak, da živijo. Videla se je namreč neka čudovita svetloba, katere postanek si učenjaki ne morejo drugače razlagati, kakor da jo je naredil nadčlovek. — Predloženi so bili že razni načrti, a najsrečnejši bi bil še oni fizika Brandesa, ki priporoča dopisovanje z geometričnimi figurami. V ravnem kraju naj bi se napravili velikanski nasadi v podobi raznih geometričnih slik, predvsem nekega stavka, ki se imenuje Pitagorov izrek. Inteligentna bitja Martova bi potom daljnogleda izpoznala naš namen in nam na sličen način odgovorila.

(Konec prihodnjic.)

RAZNO.

Rodbinska tragedija. V Oberstenfeldu na Švabskem se je odigrala na sveti večer strašna tragedija. Posestniku Kimerleinu iz Beilsteina je pobegnila njegova žena in sicer k svojemu očetu. Na sveti večer je prišel mož k svoji ženi in jo prosil, da bi se poravnala. Žena ga je zavrnila in mu povedala, da je vložila tožbo za ločitev zakona. Mož se je tako razburil, da je začel naravnost divjati in sklenil, da bo umoril celo rodbino. Vrnil se je skrivaj v stanovanje svojega tasta. Vsi v hiši so že spali. Najprvo je pobil zavrnjeni mož s težkim kladivom tasta, nato je zaklal z nožem svojo ženo in dve svakinji. Vsled vpitja otrok je morilec zbežal in tekkel k svojemu svaku. Svak in žena sta pobegnila pred njim. On je streljal za njima in je oba težko ranil. Strelji so zadeli tudi otroke. Nato se je vrnil na svoj dom. Ko ga je drugi dan prišel iskat orožnik, ga je hotel ustreliti. Rešil ga je brat morilca, ki je stopil predenj ter mu zaklical: Streljal, toda ustrelil boš brata! Mož je prosil nato brata, da naj ga pusti z orožnikom pet minut v sobi, da bo pisal še eno pismo, nakar bo šel z orožnikom. Brat mu je ustregel in ga pustil samega. Komaj pa je bil mož sam, se je ustrelil v glavo in obležal na mestu mrtev.

* **Brez dela!** Posledica splošne krize in v veliki meri tudi premala skrb države, zagotoviti delavcem eksistenco, sta vrgli sredi zime na tisoče in tisoče delavcev na cesto. Razumljivo je, da se zbirajo delavci na shodih in premišlujejo, kako priti do kruha. Razumljivo je tudi, da zahtevajo pred vsem momentano odpomoč, toda pri tem ne more in ne sme ostati. Treba bo, da začne naša vlada že enkrat tudi premišljevali o tem, kako bi enkrat za vselej odpomogla tej ljudski bedi in spravila splošno nezadovoljnost t. zv. nižjih slojev s sveta. Da so se razlegli prvi glasovi po kruhu ravno na Dunaju, je povsem naravno. V manjših mestih si delavec včasih za silo še pomaga, v velikih mestih pa naraščajo mase izobčenih od dne do dne. Velikanske so številke, ki so jih omenili nekateri govorniki na teh shodih. Koncem septembra je bilo pri posredovalnicah priglasihih 68 tisoč delavcev brez dela, danes pa je najmanj 100.000 delavcev na cesti. Samo po Dunaju je izmed 24.000 krojaških pomoč-

nikov polovica brez dela. Enako je v drugih strokah. Če pa poiščemo vzroke te splošne bede, najdemo pred vsem, da je kriva naša zunanja politika, ki par do vrha polnim žepom na ljubo zapira naše meje in notranja politika, ki razdaja milijone in milijone za vojsko, za ljudske potrebe pa nima očesa. Vojno ministrstvo se pritožuje, da je sedaj že v Ameriki za 4 armadne zборе avstrijskih moških, če bo šlo pa tako naprej, jih bo vedno več. — Zborovanje se je vršilo v rotovžu, ljudstvo pa ni našlo prostora v veliki dvorani ter se je zbralo tudi na trgu. Govorila je cela vrsta poslancev in drugih govornikov in dasiravno bi vseh njihovih besed ne popisali, eno je gotovo, da je skrajni čas, da vlada stori nekaj, da se konča ta strašna beda in brezdelnost. Ljudstvo, dunajsko delavstvo, pa je soglašalo v sodbi: Proč z lažnikristjani!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, 27. decembra 1913.

Linc: 64, 56, 32, 44, 38

Dvignjene v sredo, dne 31. decembra 1913.

Trst: 15, 20, 46, 43, 69.

Moški in ženske, ki so pri bolezni sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natisa. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84
(Bez, Frankfurt-Oder.)

a pošlje obočitvi inarji otrebna zdravdu
Pnajska ali budimpeštanska razpošiljalnica,
izogib vsem carinskim neprilikam 6

Čitajte slovenska zgodovinska romana:

Kralj Matjaž.

Cena 2 K, po pošti 20 vin. več.

Opatov praporščak.

Cena 1.80 K, po pošti 20 vin. več.

Obe knjigi se dobivata v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Hitro staranje

mnogih ljudi, ki bi morali pravzaprav stati šele v »najboljših letih« je gotova posledica zanemarjanja zdravja. Mnogo dlje ostanemo sveži, zdravi in mladi, ako se potrudimo samo toliko, da vsako zmanjšanje svojega dobrega počutenja takoj odstranimo.

Iz bolečin v križu, bodenja v straneh, trganja, bolečin v hrbtu in drugih bolečin trpljenj prehlajenja se tekom let razvije protinsko in revmatično trpljenje, ki nas predčasno napravi okorele, sključene in

stare. Imeli smo pa večkrat priliko se prepričati, da se take nadloge s Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elsafluid« dajo preprečiti in celo pri zastaranih boleznih odstraniti.

O tem piše g. dr. M. David v Silniawu pri Jaroslavu: »Zahvaljujem se vam najtopleje za vaš Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, ki se je pri vseh na revmatizmu slonečih bolečinah sijajno obnesel. Priporočam Fellerjev fluid, kjer ga je treba, najtopleje.«

Tudi naši bralci naj bi se poslužili tega nesebičnega migljaja in si dali za 5 K

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 " " " II. " . . .	1	40	1	60
1 " " " III. " . . .	1	20	1	40
1 " telečjega mesa . . .	1	80	2	—
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	2	—	2	—
1 " " (prekajenega) . . .	1	90	2	20
1 " koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 " Prašiči na klavnici . . .	1	00	1	24
1 " kozličevega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 " masla surovega . . .	3	00	3	20
1 " masti prašičje . . .	1	80	2	00
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	60	1	80
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	76	1	94
1 " surov. margarinskega masla . . .	2	40	0	—
1 " kuhan. margarinskega masla . . .	2	60	3	—
1 jajce . . .	—	10	—	0
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 " posnetega . . .	—	69	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	90	—	100
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	20	3	60
1 piščanec . . .	1	00	1	30
1 golob . . .	—	40	—	60
1 raca . . .	2	20	0	—
1 gos . . .	7	60	0	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	36	30	—	—
100 " " " " 1 . . .	35	80	—	—
100 " " " " 2 . . .	35	00	—	—
100 " " " " 3 . . .	33	90	—	—
100 " " " " 4 . . .	32	80	—	—
100 " " " " 5 . . .	31	80	—	—
100 " " " " 6 . . .	30	70	—	—
100 " " " " 7 . . .	27	00	—	—
100 " " " " 8 . . .	16	00	—	—
100 " koruzne moke . . .	24	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	44	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	—	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	32	—	—
1 l fižola . . .	—	—	—	—
1 " graha . . .	—	32	—	—
1 " leče . . .	—	32	—	—
1 " kaše . . .	—	26	—	—
1 " ričeta . . .	22	—	—	—
100 kg pšenice . . .	18	40	—	—
100 " rži . . .	16	80	—	—
100 " ječmena . . .	18	60	—	—
100 " ovsa . . .	24	00	—	—
100 " ajde . . .	—	—	—	—
100 " prosa belega . . .	19	—	—	—
100 " " navadnega . . .	18	50	—	—
100 " koruze . . .	22	00	—	—
100 " činkvantina . . .	5	00	—	—
100 " krompirja . . .	—	—	—	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 11 do 12 K.
Cena mehkeemu les 7—do 8—K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena	5	—	8	00
" slame	4	09	6	00
" stelje	0	00	0	—
" detelja	0	00	0	—

Razširjajte „Slovenski Dom“.

franko poslati tucat malih ali 6 dvojnatihi steklenic tega staropreizkušenega, bolečine blažečega domačega zdravila.

Pri bolečinah, ki pridejo iz želodca, gorečici, tiščanju želodca, kislem vzpehavanju in pri telesnem zagatenju jemljite Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice«, ki jih našim bralcem po lastni izkušnji resnično lahko priporočamo. 6 škatlic od tega pošlje za 4 krone franko ravnotako kakor »Elsafluid« lesarnar E. V. Feller, Stubica, Elzin trg štev. 318 (Hrvatsko).

..... dux.

Aškerčevo poslednje delo:

Atila v Emoni.Cena broširane knjige 1.40 K,
vezane 2.40 K; po pošti 20 v več.

Naroča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

*Lastna tovarna
ur v Švici*

1887

Zahtevajte **JUBILEJNI CENIK** "zastoj"

1912

Fr. Čuden, Ljubljana.

SLADIN je znamka za SLADNI ČAJ!

Dr. pl. Trnkóczya Sladni čaj je prazvir vseh sladnih izdelkov in da **kri, moč, zdravje**. Za **dojenčke** je Sladin kot redilno sredstvo **varuh otrok**. Za vsakega **bolnika** izvir **zdravja**. Da odraslim bolnim kakor zdravim okusen, redilni **zdravilni zajuterk**. Poraba Sladina **prihrani v gospodinjstvu** 50% na denarju, $\frac{2}{3}$ na mleku, polovico na sladkorju. Vse te **koristi** potrjujejo vsakdanja **zopetna** naročila. $\frac{1}{4}$ kg za 60 vin. se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko.

Glavne zaloge so v lekarnah Trnkóczy:

na Dunaju, Josefstädterstrasse 25, Radetzkyplatz 4, Schönbrunnerstrasse 109, v Gradcu, Sackstrasse 4, v Ljubljani, lekarna Trnkóczy z vraten rotovža. — Zena lastnika te lekarnje je vzgojila svojih 8 zdravih otrok s Sladinom.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stihovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 60 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18 —, K 14 70, K 17 80 in K 1 —; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 60, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatga rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Kapašljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 68

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Danes rdeč — jutri mrtev!

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih naznanja, da jutri zopet iz pozorišča izginijo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar naznanilo obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot popolnoma zanesljiva izkazala in sicer:

1. Izborni Fellerjev zeliščni fluid z znamko „Elza fluid“, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine muskeljne in kite, vpliva vživljajoče in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in lahkkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepaha ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 špecijski steklenici franho 5 kron

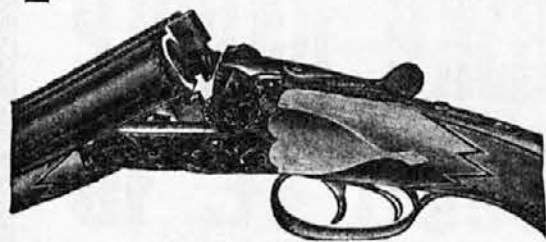
Vam hočemo povedati, da tisočero ljudi proti pomanjkanju apetita, pečenju (sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k pluvanju, slabostim, kovcanju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbarokroglice z znamko „Elza-kroglice“ 6 škatlic 4 krone franko. In vedno čujemo zopet reči:

Ničesar ne grè čez dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkama Elzafluid in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemanji in naroči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na: E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elzaplatz št. 318 (Hrvaško)

Edina SLOVENSKA crožna tovarna

Naš naslov **DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“**
:: BOROVLE - KOROŠKO ::

PIŠITE PO:
CENIK
1913 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitem ozdravljenju **brez** motenja poklica, **brez** ponovitve, **brez** živega srebra in drugih strupov, **brez** vbrizgavanja, **brez** škodljivih posttrastrih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84**
(Lausitz). 94

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica števil. 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižice s $4\frac{3}{4}\%$ v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsa tuja denar. Promet na leto čez 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarno zadeve najkulantnejše. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica l. o. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

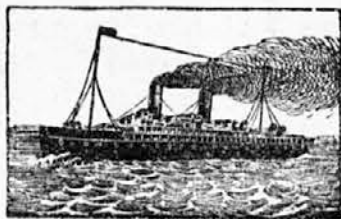
✱ ✱ gospodinjam ✱ ✱ iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Ženske pri motitvah (zastajanju krvi) ne jemljijo kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Moje prijeto zauživalno, preizkušeno, zanesljivo neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo Vsak dan dobim prostovoljna zahtevalna pisma. Velika škatala K 4.85 poštnine prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske nepravilne izključene.

Samo 5 dni iz HAVRE v NEW-YORK

Brzoparniki: 13
France, La Provence, La Savoie, La Lorraine, La Touraine, Rošhambeau.

: Samo pet dni! :

vozijo francoski brzoparniki, najkrajša in najcenejša vožnja.

Veljavne vozne listke (šifkarte) za Ameriko in vozne liste iz Amerike nazaj v domovino po najnižji ceni

izdaja **edini**

Ed. Šmarda

oblast. konces. potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

v hiši Kmetke posojilnice, nasproti 'Figovca'.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse, mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd.), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-Ogrske države.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg — Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbe zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1912 zavarovalo se je 21.380 oseb za kapital na 182 milijonov kron na življenje. —

Družba je izplačala za škode nad 1100 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 440 milijonov kron.

7

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri a-vstr. post. št. 828.406.
Pri ogr. post. hran. št. 19.864.

Telefon štev. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. R. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 ³/₄ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Frano Jaro, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19,000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.